

ТОШКЕНТ ОҚШОМЧИ

№ 62 (5053).
19 MART 1983 й.
ШАНБА
Газета 1986 йил
1 июлдан чиқа бошлады.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Район Советларининг

сессияси

Кеча

Халқ депутатлари Акмал Икромов, Киров, Куйбишев, Сергели, Ҳамза район Советларининг сессиялари бўлиб ўтди.

Сессияларда Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига тайёргарликни кучайтириш, оналик ва болаликни муҳофаза қилишда қонунчиликка риоя этилишини таъминлаш, граждандарнинг хатлари ва аризалари билан ишларни янада такомиллаштириш, ҳуқуқ тартибни мустаҳкамлашда кўнгилли халқ дружиналарининг ролини ошириш бўйича вазифалар муҳофазат этилди.

Шунингдек, халқ депутатлари район Советларининг биринчи ва учинчи сессияларида айтилган танқидий фикр ва мулоҳазаларнинг бажарилиши ҳақидаги ахборотлар тингланди.

Муҳофизат этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олайлик

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

ТОШКЕНТДА ЛЕНИНЧА ЖУМАЛИК БЎЛИБ ЎТДИ

Кеча

Шаҳар корхоналари, ташкилотлари, муассасаларининг меҳнат коллективлари ҳузурига келган сиёсий докладчилар «Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олайлик!» мавзусида суҳбат ўтказдилар. Сиёсий докладчилар Тошкентнинг 2000 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилот комитетининг қарорлари, унда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. П. Рашидов билдирган тақдир ва истақлар асосида Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари қизгин иш олиб бораётганликлари тўғрисида сўзлаб бердилар.

Тошкент жаҳон маданияти ривожига муайян роль ўйнаган. Унинг шу кунларда халқлар ўртасидаги дўстлигини ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссаси каттадир.

Бугунги кунда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг пойтахти аҳолисининг сони бўйича Иттифоқимизда туртинчи ўринда турадиган шаҳар ҳисобланади. Революцияга қадар бутун саноати бир неча ярим ҳунармандчилик устаноларидан иборат бўлган шаҳар ҳозирги кунда энг янги техника билан ри...

Тошкент жаҳон маданияти ривожига муайян роль ўйнаган. Унинг шу кунларда халқлар ўртасидаги дўстлигини ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўшаётган ҳиссаси каттадир.

Бугунги кунда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг пойтахти аҳолисининг сони бўйича Иттифоқимизда туртинчи ўринда турадиган шаҳар ҳисобланади. Революцияга қадар бутун саноати бир неча ярим ҳунармандчилик устаноларидан иборат бўлган шаҳар ҳозирги кунда энг янги техника билан ри...

РЕМОНТЧИЛАР АҲДИ

Ўзбекистон ССР Ҳиллоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти Давлат комитетининг Тошкент таъриба ремонт-механика заводи коллективи бўлажан коммунист шанбаликни зарбдор меҳнат билан нишонлашга аҳд қилди. Корхонанинг ҳар бир ишчиси шу кунги смена тошпиринини бир ярим бававар ортири билан бажариш мажбуриятини олди. Коммунист шанбалик кунда кол-

ЮКСАК УНУМ БИЛАН

2-уйсолик комбина- тига нарашли 4-урин- лиш-монтаж бошқар- мсининг Ф. Галиуллин бошлиқ коммунист меҳнат бригадаси кол- лективи 16 апрелда ўз иш жойида юксак унум билан меҳнат қилишга аҳд қилди. Меҳнат байра- ми кунини курувчилар Дунафарсий шоссеси- да тўққиз қаватдан иборат 64 квартиралар турар жой биноси ку- рилишида баракали меҳнат қилди. Коллек- тивнинг 19 нафар аъ- зосининг ҳар бири ўз

ҚАРДОШЛИК ЭСТАФЕТАСИ

Тошкент локомотив депосида В. И. Ленин туғилган кунининг 113 йиллиги шарафига коммунист шанбалик ўтказиш шабининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда меҳнат байра- мига қўрилаган тай- ергарликнинг дастлаб- ки натижалари муҳо- ма қилинди. 16 апрел- да депонинг Л. Ик- анин, Н. Руденко синга-

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Истеъмол буюмлари намойиш этилмоқда

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқ- лари ва маҳаллий хом ашёдан самарали фойдаланиш» па- вильонига Ленин ор- денли Фарғона облас- тининг 40 корхонаси, ташкилот ва идораси ишлаб чиқариш чинки- дилари ва маҳаллий хом ашёдан тайёрлаёт- ган ўз буюмларини намойиш этмоқда. Фар- гоналиклар намойиш этаётган уч юздан зи- ёд кенг истеъмол то- варлари ўзининг бе-

ФИЛЬМ ПРЕМЬЕРАСИ

Республика киночи- лар уюмида «Ўзбек- фильм» киностудияси- да яратилган «Дахонинг йиллиги» номида янги бадиий фильм премьераси бўлиб ўт- ди. Картина ўрта ас- рларда ишлаб икюд эт- ган буюк аллома, йи- ринк файласуф ва ғи- биёт илмининг бохока-

• Шарҳчи сатрлари

ДЕҲЛИДАГИ АНЖУМАН МУВАФФАҚИЯТИ

Кўшилмаган мамлакат- лар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Ҳиндистон пойтахтида бўлиб ўтган VII конференцияси якунилари бутун дунёда муҳофизат қилинмоқда. Шу мамлакатларнинг кўпчилиги яқинда муста- тламлиликни эълум қил- ганларини парчалоб

ФАҚАТ АЪЛО СИФАТЛИ

«Коммунист шан- балик кунини фақат аъло сифатли маҳсулот иш- лаб чиқарамиз» — «Қизил тонг» тикув- чилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг кол- лективи ўз олдига ана шундай вазифа қўй- ган. Бу тасодифий эмас. Бирлашмада иш-

БИРТАН, БУГУН

1-уйсолик комбина- тининг 2-қурилиш бош- қармасида меҳнат қи- лётган З. Фасхуди- нов етакчилигидаги комплекслашган ком- мунист меҳнат бри- гадаси коллективи мос- кваликларнинг дохил В. И. Ленин ту- гилган кунининг 113 йиллиги шарафига 16

ПРОФЕССИОНАЛ БАЙРАМИ КУТИБ ОЛАТУРИБ

Ўзбекистон аҳолиси- дан миллион-миллон киши машина ва ком- мунал хўжалик хизма- ти ходимларининг хиз- матидан доимо фойда- ланмоқдалар. Бу тар- моқ меҳнаткашлари ҳурмат ва меҳрибонлик билан қўриша олган. Партия ва ҳукумат бе- миннат хизмат кўрсат- тиш соҳасини янада ривожлантириш тўғри- сида тинимсиз ғамхўр- лик қилмоқдалар. 19 март кунини Тошкентда уй-жой-коммунал хў- жалик ва аҳолига ма- ниший хизмат кўрсат- тиш ходимлари кун- ни арафасида ўт- казилган тантанали йи- гилишда ана шу ҳақда гапирди. Ўзбекистон ССР уй-жой-комму- нал хўжалик министри А. М. Илхонин доклад қилди.

МУАММАЛАРГА

Ўзбекистон Ком- партияси Марказий Ко- митетининг Бутунитти- фок иxtиrhoчилар ва ра- циoналizаторлар жамия- тининг V ўзбекистон ре- спублика сьездига таб- рикномаси эълон қил- инган. Унда жумладан шундай дейилди: «Ўз- бекистон Коммунистик партияси Марказий Ко- митети V ўзбекистон республика сьездининг делегатларига, Бутунит- тифок иxtиrhoчилар ва рационализаторлар жа- мияти ташкилотларининг

ДЕҲЛИДАГИ АНЖУМАН МУВАФФАҚИЯТИ

Кўшилмаган мамлакат- лар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Ҳиндистон пойтахтида бўлиб ўтган VII конференцияси якунилари бутун дунёда муҳофизат қилинмоқда. Шу мамлакатларнинг кўпчилиги яқинда муста- тламлиликни эълум қил- ганларини парчалоб

ФАҚАТ АЪЛО СИФАТЛИ

«Коммунист шан- балик кунини фақат аъло сифатли маҳсулот иш- лаб чиқарамиз» — «Қизил тонг» тикув- чилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг кол- лективи ўз олдига ана шундай вазифа қўй- ган. Бу тасодифий эмас. Бирлашмада иш-

БИРТАН, БУГУН

1-уйсолик комбина- тининг 2-қурилиш бош- қармасида меҳнат қи- лётган З. Фасхуди- нов етакчилигидаги комплекслашган ком- мунист меҳнат бри- гадаси коллективи мос- кваликларнинг дохил В. И. Ленин ту- гилган кунининг 113 йиллиги шарафига 16

ПРОФЕССИОНАЛ БАЙРАМИ КУТИБ ОЛАТУРИБ

Ўзбекистон аҳолиси- дан миллион-миллон киши машина ва ком- мунал хўжалик хизма- ти ходимларининг хиз- матидан доимо фойда- ланмоқдалар. Бу тар- моқ меҳнаткашлари ҳурмат ва меҳрибонлик билан қўриша олган. Партия ва ҳукумат бе- миннат хизмат кўрсат- тиш соҳасини янада ривожлантириш тўғри- сида тинимсиз ғамхўр- лик қилмоқдалар. 19 март кунини Тошкентда уй-жой-коммунал хў- жалик ва аҳолига ма- ниший хизмат кўрсат- тиш ходимлари кун- ни арафасида ўт- казилган тантанали йи- гилишда ана шу ҳақда гапирди. Ўзбекистон ССР уй-жой-комму- нал хўжалик министри А. М. Илхонин доклад қилди.

МУАММАЛАРГА

Ўзбекистон Ком- партияси Марказий Ко- митетининг Бутунитти- фок иxtиrhoчилар ва ра- циoналizаторлар жамия- тининг V ўзбекистон ре- спублика сьездига таб- рикномаси эълон қил- инган. Унда жумладан шундай дейилди: «Ўз- бекистон Коммунистик партияси Марказий Ко- митети V ўзбекистон республика сьездининг делегатларига, Бутунит- тифок иxtиrhoчилар ва рационализаторлар жа- мияти ташкилотларининг

ДЕҲЛИДАГИ АНЖУМАН МУВАФФАҚИЯТИ

Кўшилмаган мамлакат- лар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Ҳиндистон пойтахтида бўлиб ўтган VII конференцияси якунилари бутун дунёда муҳофизат қилинмоқда. Шу мамлакатларнинг кўпчилиги яқинда муста- тламлиликни эълум қил- ганларини парчалоб

Барҳаёт таълимот

18 март кунини В. И. Ленин Марказий му- аебининг Тошкентдаги филиалида Карл Маркс туғилган кунининг 165 йиллигига ва вафот эт- ган кунининг юз йилли- гига бағишланган кўр- газма очилди.

ПРОФЕССИОНАЛ БАЙРАМИ КУТИБ ОЛАТУРИБ

Ўзбекистон аҳолиси- дан миллион-миллон киши машина ва ком- мунал хўжалик хизма- ти ходимларининг хиз- матидан доимо фойда- ланмоқдалар. Бу тар- моқ меҳнаткашлари ҳурмат ва меҳрибонлик билан қўриша олган. Партия ва ҳукумат бе- миннат хизмат кўрсат- тиш соҳасини янада ривожлантириш тўғри- сида тинимсиз ғамхўр- лик қилмоқдалар. 19 март кунини Тошкентда уй-жой-коммунал хў- жалик ва аҳолига ма- ниший хизмат кўрсат- тиш ходимлари кун- ни арафасида ўт- казилган тантанали йи- гилишда ана шу ҳақда гапирди. Ўзбекистон ССР уй-жой-комму- нал хўжалик министри А. М. Илхонин доклад қилди.

МУАММАЛАРГА

Ўзбекистон Ком- партияси Марказий Ко- митетининг Бутунитти- фок иxtиrhoчилар ва ра- циoналizаторлар жамия- тининг V ўзбекистон ре- спублика сьездига таб- рикномаси эълон қил- инган. Унда жумладан шундай дейилди: «Ўз- бекистон Коммунистик партияси Марказий Ко- митети V ўзбекистон республика сьездининг делегатларига, Бутунит- тифок иxtиrhoчилар ва рационализаторлар жа- мияти ташкилотларининг

ДЕҲЛИДАГИ АНЖУМАН МУВАФФАҚИЯТИ

Кўшилмаган мамлакат- лар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Ҳиндистон пойтахтида бўлиб ўтган VII конференцияси якунилари бутун дунёда муҳофизат қилинмоқда. Шу мамлакатларнинг кўпчилиги яқинда муста- тламлиликни эълум қил- ганларини парчалоб

УМР МАЗМУНИ ҲАҚИДА

• Узоқ яшашнинг икки хосияти ёқимлидир: бири одамларга яхшилик, бири уни сермазун ўтказишдир.

• Ақлли одам биров қилган хатодан ибрат олади.

• Хушомадгўй одам бошлиқни кулдириб гапирса, бахил одам синган кўнгилни куйдириб гапирди.

• Ҳалол ишлаб тозилган нон — дунёда энг ширин нондир.

• Биронинг миннатли ошини егандан, тегирмон тошини ялаган яхши.

• Дардиш кишининг кўнгилни олсанг, унинг қалб губорини ювган бўласан.

• Ақд билан иш юритган одам шамс каби нур таратади, нодон эса авлодининг юзини ерга қаратади.

• Меҳнат завқидан ер лаззат олиб гул очади, яхши тарбиядан одам камол топади.

• Яхши ҳудудни одамдан ширин сўз кут, бадфетъ кишидан доим нари кет.

• Ер шўрини ювиб ҳосил олин, ганидек, тўғри тарбиядан яхши одам етилади.

• Кимки ўз сўзига эгалик қилмаса, ўз юзига оёқ қўяди.

• Яхши сўз билан икки дўст орасидан қил ҳам ўтмайди, ёмон гапирганлар орасидан фил ўтгани ҳам билинмайди.

• Ҳаёт лаюфати билан афзал,

Нисон фаросати билан гўзал.

• Ёмон сўз — тикон, Яхши сўз — жонуқон.

Шеър:

Шогирд гул бўлса — гулзордир устоз,

Шогирд шам бўлса — қамардир устоз.

Шогирд асли боғу бўстон бўлса, Гул-чечакларга бой бахордир устоз.

Жуман ҲАТАМОВ,

Жиззах область Галлаорол районидagi Ғубдун кишлоғида истиқомат қилувчи.

Танқиди совет режиссёри, актёри ва театр арбоби Е. Б. Вахтангов туғилган кунга 100 йил тўйдик. К. С. Станиславскийнинг шогирди ва издоши Вахтангов социалистик санъатда янги принциплар яратганга бутун истеъдодини сафарбар этди. Унинг номи билан атаётган Москвада театрда яқинда Вахтанговнинг 100 йиллиги муносабати билан юбилей спектакллари қўйилди.

СУРАТДА: театрининг бош режиссёри Евгений Симонов (чапдан иккинчи) театр коллективи намойиш этадиган янги спектакль репетициясида. [Чапдан-ўнганга] РСФСР халқ артисти В. Лановой, РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Борисов, РСФСР халқ артисти А. Граве ва артист А. Кузнецов.

МУАЛЛИФЛАРИМИЗНИ ТАНИШТИРАМИЗ

Турсун АЗИМОВ — Музаффар ТУРОБОВ

Узбекистон ССР Телевидение ва радиодиффузия Давлат комитети қўшмадиган ўзбек халқ чолгу асбоблари оркестрида ишлайдиган. Музика, кўшиқ шинавандаларини унинг талайгина асарларини яхши билмади. «Ўзбекистон» вокаль сониатси, «Соғиниш» пьесаси, бир қатор шонларнинг шеърларига басталган кўшиқлари шулар жумласидандир. У СССР Композиторлар союзининг аъзоси.

Музаффар ТУРОБОВ — «Умр чиройи», «Учур ҳаёл» китобларининг муаллифи. Унинг шеърлари асосида яратилган «Гўзал», «Бир умр», «Чунонам бахтиёрдирман», «Раққоса хиром айлар» сингари кўшиқлар республика телевидение ва радиоси орқали икки марта келинади. У ҳозир «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг маданият, адабиёт ва санъат бўлимида ишламоқда.

Турсун АЗИМОВ музикаси Музаффар ТУРОБОВ шеъри

ТОШКЕНТ БИНОКОРЛАРИ «ЁР-ЁР» И

Шанба Окшоми

Факт ва шарҳ

«Ҳурматли редакция! Биз Урта асрнинг буюк файласуфи, олим ва шоири Умар Хайём рубойларини ўқибтиб бир нарсасига эътибор бердик. Унинг иккита рубойига Абу Али ибн Сино киботиди ҳам дуч келганди. Аслида бу сатрлар кимга тааллуқли! Шу ҳақда маълумот берсангиз.

В. ДАДАЖОНОВ, А. КАРИМБЕРДИЕВ, М. РАҲМОНКУЛОВ, Х. ТУХТАБОВЕВ.

Тошкент ирригация ва қишлоқ ҳўжалигининг механизациялаш инженерлари институти студентлари.

Яқинда «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида таниқли олим, Фирдавсий номидаги халқроқ мукофот лауреати Шонислом Шомухамедовнинг худди шу мавзудаги саволларга жавоб босилган эди. Биз ана шу жавобни келтиришни лозим топдик.

АДАШГАН ЭМАС, САЙЁР РУБОЙЛАР

«Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасининг 22 октябрь сониди Т. Алиқулов ва А. Тулаганов ўртоқларининг «Адашган рубойлар» деган материални босилган эди. Унда «Умар Хайём рубойлари нега Ибн Сино киботига кириб қолди экан?» деган савол қўйилган. Умар Хайём ва Ибн Сино рубойларининг таржумони сифатида бу савол менга қаратилганини ҳис қилдим.

Гап қуйидаги икки рубой ҳақида боради: Умар номи билан у уч-тўрт нодон, Эшак табиатин қилур намоён.

Қаро ер қаридан то авжи Зухал, Кинот сирларин барин қилдим ҳал.

Гап шундаки, қадимий қўлёзма ва тошбосма китобларда бу икки рубой Ибн Сино асарлари ичида ҳам. Умар Хайём асарлари орасида ҳам учрайди. Ҳар икки аллома адабий меросини ўрганган совет ва чет эл олимлари бу масалани ойдинлаштира олмаганлари учун жумбоқ ҳануз ечилганча йўқ.

Масалан, Эрон олимлари Муҳаммад Али Фуруғий ва доктор Ғанилар 1321 ҳижрийда (1942 мелодий йил) чоғ элган китобларида бу рубойлар Абу Али ибн Синога ҳам интибат берилганини айтишди. Умар Хайём рубойларига ҳам қўшилди. Бу рубойлар 1936, 1955 йили Душанбада ва 1980 йилда Москвада (уч тилда) босилган Ибн Сино асарларига ҳам киритилган.

Бунинг сабаби шунки, Умар Хайёмга интибат берилган рубойлар соғи эски китобларда 200 дан то 2000 гача етди. Уларнинг қай бирлари ҳақиқатан Хайём рубойлари эканлигини аниқлаш жуда мушкул.

Маъзур икки рубой эса Хайём иккони учун ҳам, Ибн Сино иккони учун ҳам характерли, ҳар икки даҳонинг шоҳ асарлари сирасидан жой олса арзийди.

Уларнинг китобларини тузиш пайтида меннинг олдимида қийин муаммо пайдо бўлди. То масала ойдинлашгунча бу рубойларнинг ҳар иккада китобга ҳам киритмай туриш керак эди. Аммо қачон ҳал бўлади? Шоир тахаллуси қўйилмайдиган кичик жанр рубойида бу ишга бажарин қийин.

Шундай аjoyиб рубойлардан ўқувчиларни маҳрум қилганини келмади ва ҳар иккада китобга ҳам киритишни лозим кўрдик.

Умар Хайём рубойларини аниқлашда катта ишлар қилган рус олими, академик В. А. Жуковский 1897 йилда чоғ элган асариди бундай рубойларни «Странствующие четверостишия» яъни «Сайёр рубойлар» деб атаган эди. Мен бир неча бор шундай савол қўйилган мактублар олиб, уларга жавоб ёзган эдим. Бу масалани газета орқали кўпчиликка маълум қилишни лозим топдим.

Шонислом ШОМУХАМЕДОВ, Фирдавсий номидаги халқроқ мукофот лауреати.

Кўча тасодифларга тўла ИҶКИЛИК КАСОФАТИ

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бirlашмасининг тоқари Яшин АБ-дуллаев ишдан кейини ўртоқлари билан «қит-так-қиттак» отиб олиб, Беруний проспектида пайдо бўлган бироз чайқалиб турди, деган хабарни эшитиб, уларга жавоб босилди.

Тарих зарварақларидан Олтин тангалар ҳикояси

Кўҳна ўтмишни ўрганиш — ҳаёт ҳақиқатини билишдек завқ бағишлайди. Узоқ тарихлардан бизга етиб келган осори-атқалар кўп воқеалардан дарак бериб туради. Ойбек номидаги Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейида ана шундай аjoyиб ёдгорликлар сақланган. Музейнинг фақат биргина нузиматика (қадимги таंगा пуллари ўргангандаги фон) фонднинг ўзидеяқ 50 мингдан ортиқ таंगा пуллар, орден-медаллар, муҳр ва нишонлар сақланмоқда. Бу таंगा пуллар хронологик даври жиҳатидан 2500 йиллик тарихни ўз ичига олади.

Музейнинг нузиматика фондига яқинда XIV асрга оид янги бир «штемпель» (тамга) билан бойиди. Нобу экспонатни шахри-мизда истиқомат қилувчи Юрий Юрьевич Соловьев музейга топширди. Унинг айтишича, бу штемпель оилавий табаррук буюм бўлиб, унга буваеси Арийн Саркисович Аюповдан қолган экан.

Қўлимиздаги штем-пелнинг диаметри тўрт сантиметр бўлиб, унинг марказий қисмида қишлоқ квадрат чизиқнинг ичига му-сулмончилик тимсоли бўлган қалима ёзилган. Унинг тўрт то-монига Муҳаммадининг меросхўр халифалари-дан Абу Бакр, Умар, Усмон ва Али билан бирга, ша-ҳарнинг номи «Зарби Олмалик» деб ёзилган. Олмалик шаҳрида зарб қилинган тангаларнинг юз томони бўлиб, биз-нинг қўлимизда танга-лар сўқилган штем-пел-нинг орқа томони йўқ. Агар у бўлганда, ундан биз бу тангани зарб қилган подшо но-ми билан бирга, бу штемпелнинг асалан даврини билиб олган бўлув эдик.

Шунга қарамай, ну-мизматика соҳасидати мутахассислар и н т фикрига қараганда, бу штемпель XIV асрнинг иккинчи ярмида, яъни 1350 йиллардан кейин

Олмалик шаҳрида зарб қилинган пулларнинг штемпели (тамгаси) аканлиги аниқланди. Бу штемпелнинг топи-лиши Урта Осие ва Шарқий Туркистонда-ги пул-муомала тари-хи ва унинг техникаси-ни ўрганишимиз учун жуда катта илмий аҳа-миятга эга бўлган му-ҳим тарихий манба бў-либ қолади.

И. ТУХТИБЕВ,

Ойбек номидаги Ўз-бекистон ССР халқла-ри тарихи музейининг катта илмий ходими.

СУРАТДА: Олма-лик зарб қилинган тангалар штемпели (ик-ки ҳисса катталашти-риб берилган).

СУРАГАН ЭКАНСИЗ «ТИЛЛА ЧЎП»НИНГ ХОСИЯТИ

Хурматли редакция! «Оқшом» газетамизда зиравор ва ошкўкларга оид мақолаларни қизиқиб ўқийман. Зарчава ҳақида, унинг қандай зиравор экани тўғрисида маълумот берсангиз.

Аҳмадхон МИРЗАЕВ, Сағбон кўча, 24-туپик, 94-уйда истиқомат қилувчи.

Исон учун озик-овқат вазифини ўсимлик мевалари, бағрлари ва илдизлари ўтаб келади. Турли хил ўсимлик манбадан оз-оз бўлса-да еб ўрган борган ибти-дий давр одамлари, қисман бўлса-да улар-нинг лаззатли ёки лаззатсизлигини фар-қлаб борган. Ана шу йўсида ўсимликлар фойдали ва зарарли турларга ажратилган. Яхши хусусиятга эга ўсимлик — шифобахш ўсимлик-ларга эътибор орта-бориб, уларнинг ил-дизи, тана, барг ва ме-валари бир-биридан ажратилиб, манзару бўлган қисми истеъм-ол қилина боргани маълум.

Ҳозирда ўсимлик-лар дунёси хусусият-ларини айтиб адо қи-либ бўлмайди. Бирги-ла Ўзбекистонимизда 4148 дан ортиқ ян-вой ва маданий ўсим-ликлар учрайди. Ўсимликларнинг 580 тури эса дориворлик хусусиятга эга бўлиб, 50 дан ортиқ давлат фармокологиясига киритилган.

Бизда шифобахш

Васил СТАНИЛОВ, болгар ёзувчиси. КУТИШ (ҲАЖВИЯ)

Бекатда транспорт кўтиб турибмиз. Авто-бус ҳали тўхтамасдан эшиклари олдида одамлар тирбанд бў-либ қолди.

— Биродарлар! Ол-динга сизларни! — илтимослар эшитила-ди.

Олдиндаг и л а р «миқ» этишмайди.

— Озгина нари ки-мирланглар! — янги-миш.

Улар эса, биз ол-динга юришимиз учун ўртадагилар ҳаракат қилишсин, дейишди.

Автобус ўрнидан силжияпти. Биз эса бекатда, ёмғирда ша-лабо бўлиб қолавер-дик.

Яна кейингисини кутяймиш. Мана на-батдаги автобус ҳам келди.

— Уртоқлар! Ол-динга ҳаракат қилан-глар, олга! — бақира-миш.

Мен ойна олдига бориб муштум билан уриб бақираман.

— Инофларинг бор-ми, олга! Олдинга!

Автобусдагилар га-

пимни эшитмай елка қиснашди.

— Олга! Олдинга! — қичқираман.

Автобус жўнаб қо-лади.

Яна бошқаси кела-ди. Сағр-тоқатимиз тўтаб, ўзимизни ол-динга урляем.

Минг шукурини, ан-надан юқориланмиш. Яна бироз силжий-миш. Мана, ҳаммаси жойида, автобусда-миш. Энди бемалол жўнасақ бўлади.

Ташқарида бир юши ойнага муштаб нимадир дейпти. Таажуб, нима дей-пти, а, нима демоқчи.

А. ҚУРБОНОВ таржумаси.

«Иностранная ли-тература» журналадан.

ҳаракат қилмасин, ора-лиқдаги масофа жуда қисқалиги туфайли транс-портни ўз вақтида тўх-тата олмади. Натигада пайда Я. Абдуллаевнинг ўзи автомашинани ол-динги ўнг қанотига ури-либ йиқилди. Ёнига та-марқолати осалган пайда-да 1-шаҳар касалхонасида медицина ёрдами қўрсатилиб, бу қилмиши учун яхшигина танаб-берилди.

«Бундай номаълум-ликни бошқа такрорла-майман, йўл ҳаракати қондаларига ҳамиша ри-оя қилманам, деб эзи-ди ўз тушунириш хати-да қондабузар Я. Аб-дуллаев.

Ҳ. МИРЗАЕВ, ГАМ ходими.

БИР ШИНГИЛ ТАБАССУМ Бадахлоқ одам

Бир киши врачга мурожаат қилиб:

— Узимни галати ҳис қиля-ман доктор, айтолмаймиш, мен-га нима бўлдикин, — деди.

— Сизга аслида ҳеч вақо бўл-гани йўқ, — дея жавоб қилди врач. — Сиз ниҳоятда бадахлоқ ининиста, ўхшати топилмайдиган ишқамс одамсиз, ҳоло!

— Жудам соғ! Ундай бўлса-чи, доктор, шу диагностика менга лотинча қилиб ёзиб берсангиз?

— Нега анди?

— Қизиқсиниб суринтириб қолгудай бўлса, хотинимга кўрсат-тардим.

Бир киши дорихонага кириб сўради:

— Сизда соч оқиға бирор нима борми?

— Ҳа, бор, — дея жавоб берди дорихона ходими.

— Нима бор?

— Чуқур ҳурмат ва эҳтиром.

Семирган киши

Эр хотинига деди:

— Чаманда мен ҳаддан ташқа-ри семириб кетганга ўхшайман. Қара, қўйлагимнинг ёқаси буй-нима то келиб қопти.

Бунга жавобан хотини хоҳалаб қулади:

— Вой, тавба, бу қанақаси! Мен бошқа нарсасга ажабланип-ман: сиз қандай қилиб бошингиз-ни қўйлагингизнинг енгига тиқиб олдингиз?..

Т. МАҲМУДОВ тайёрлаган.

Танти Тошкентим тоғи мунча сулув, ёр-ёр, Сайр айласам дилимга солар гулу, ёр-ёр, Эрка сабо мулоийм пичирлаб дейди гўё, Билмасанму инсоннинг қўли гулу, ёр-ёр.

Дейман эинҳор бўлмасин элда танглик, ёр-ёр, Икоратлар қуряйлиги ойнавандлик, ёр-ёр, Бир сўзи бунёдкорлар, қардошлар кўмағида Шаҳрим чирой оқмоқда келин янглик, ёр-ёр.

Ҳар ким яқин дўсти-ла давлатларлик, ёр-ёр, Тошкент бинокорлари шавқатлидир, ёр-ёр, Дўстлар қурган бинолар дўстлик каби мустақкам, Уқтарму салобатли, савалтидир, ёр-ёр.

Кўривам, шинам уйларда меҳмон кутай, ёр-ёр, Тантанам, тўйларда қадаҳ тутай, ёр-ёр, Улар номи эъозлаб, кўшк тўқиб бир умр, Шаҳрим икдорларин кўйлаб ўтай, ёр-ёр.

ФАРЗАНДЛАРИНГИЗГА УҚИБ БЕРИНГ

дир. Яхши илдим шароитида зарчава дарахтдек ҳам бўлиб ўсади. Бу ўсимлик аслида субтропик мам-лакатларда кўп бўла-ди. Зарчаванинг асл-ватани Афронистон, Покистон, Эрон, Хин-дистон каби мамлакат-лардир. У соғуқча чидамсиздир. Зарча-ванинг илдизи ва та-насида витамин А бўлса, ошловчи модда-лар таркибига кириди. Зарчавани қадимда савдогарлар ва сайёх-

ДАМ ОЛИШ СОАТИДА

1. Сувоқлик ўлчов бирлиги. 2. Халқ оғзаси ижодининг бир тури. 3. Урта Осиедаг қўд. 4. Парда Турсун романи. 5. Чех ёзувчиси ва жамоат арбоби, чех адабиётида социалистик реализм асосчилари-дан бири. 6. Ўзбек совет ёзувчи-си, ўзбек совет адабиётининг

1. «Тошкентнома». 2. Адамов. 3. Вотинцев. 4. Василенико. 5. «Оқ ол-тин». 6. «Нодирбағиш». 7. «Муш-тум». 8. «Мединаши». 9. Аэропорт. 10. Тошкент. 11. «Тошкентликлар». 12. «Роҳат». 13. Тунис. 14. Снэгл. 15. «Ленинград». 16. Дендропарк. 17. Кўкалдош. 18. Шов. 19. «Шарк». 20. Қоракамин. 21. Шомухамедов. 22. «Восток». 23. «Келес». 24. Сер-гели. 25. «Икарус» 26. Сапор. 27.

ЦИКЛОКРОССВОРД

асосини муархасини. 8. Иттифоқи. миздаги Автоном республика. 9. «Наво» ансамбли солисти, Бутун-иттифоқ эстрада кўшиқлари кон-курси лауреати. 10. Қадимий ёд-горликлар билан шугулланувчи шахс. 11. «Фаргона тоғ оту-нча» романи муаллифи. 12. Мат-лум узокликда туриб, қўдан-қўлга бирор нарсани узатиб ўт-казиладиган пойга мусобақаси. 13. Польша астрономи. 14. Билим даргоҳи. 15. Қадимги Грециянинг машҳур мутафаккири. 16. Ўзбек санъаткор икдорчилари ичида «СССР халқ артисти» унвонини биринчи бўлиб олган артистка. 17. М. Ю. Лермонтовнинг тўрт пардали шетрий драмаси. 18. Партияннинг содиқ ёрдамчиси. 19. Пуфлаб чалинадиган жис чолгу асбоб. 20. Катта ток бирлиги.

Тузуви: Инобат МИРЗАЕВА.

12 МАРТДАГИ ЧАЙВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

Раикова. 28. Абдулла Қодирий.

«Шанба оқшом» сахифасидаги кроссвордларга А. Аюбов, М. Муҳамедов, Н. Расулова, Б. Оқилова, Ҳ. Париев, К. Нисомова, Ш. Отаҳўжаева, С. Нортожиев, И. Шожиров ва бошқа ўртоқлар тўғри жавоб ёзиб юборган. Хат йўлган оқшом-хонларга редакция ташаккур бил-диради.

РЕДАКТОР Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

3 ТОШКЕНТ БЕЛ ОҚШОМИ

19 МАРТ, 1983 й.

